

Startnotitie Op weg naar een stevige sociale basis

1. Aanleiding: waarom doen we dit?

Oude IJsselstreek is een betrokken gemeente. Inwoners, maatschappelijk partners en bedrijven zetten zich in voor leefbare buurten en wijken. Dat wordt op vele manieren vormgegeven. Denk aan het sterke verenigingsleven, de vele vrijwilligers die onze gemeente rijk is, initiatieven vanuit buurten en kernen en de inzet vanuit betrokken professionals als het brede welzijnswerk. Vanuit de scherpere focus op normaliseren, voorkomen en samenwerken/innoveren willen we de beweging maken naar het (nog meer) versterken van de sociale basis. Dat betekent waar dat kan minder inzet van geïndiceerde zorg en meer inzet op preventie en samenleving. Ons doel is vooral aan te sluiten bij al het goede en bestaande wat er al is. We willen van daaruit samen verder bouwen aan een nog sterkere samenleving!

De sociale basis

Met de sociale basis bedoelen we alle laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning in de eigen buurt of wijk. Dat zijn voor een deel professionele partijen die laagdrempelige ondersteuning bieden zoals sociaal werk of maatschappelijk werk. Maar ook verenigingen als sport en cultuur, clubs, stichting als bijvoorbeeld Schuldhulpmaatjes, initiatieven van inwoners, kerken, scholen, de bibliotheek, speeltuinen vallen allemaal onder de sociale basis. Het gaat om ca. 30-40 partijen al dan niet gesubsidieerd door de gemeente. Dit kunnen zowel professionele organisaties als vrijwilligersorganisaties zijn.

Dat samenspel van voorzieningen en activiteiten, waarbij het niet uitmaakt wie het organiseert, inwoners, professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties of de gemeente, is het sociale fundament en noemen we daarom de sociale basis.

In het verleden zijn hiervoor ook andere namen gebruikt waaronder basisniveau en voorliggend veld. We kiezen nu voor de naam sociale basis omdat deze naam de lading dekt waar we heen willen. Waar we heen willen is dat dit breed en laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning in de eigen buurt of wijk nog beter aansluit op de vraag van inwoners en buurten. Dat het inwoners helpt om zelfredzaam te zijn, te kunnen ontwikkelen en mee te kunnen doen. Ook als inwoners in hun leven soms moeilijkheden ondervinden of een extra steuntje nodig hebben.

In deze startnotitie beschrijven we het proces dat we het komende jaar gaan volgen. In dit proces willen we komen tot uitgangspunten en bouwstenen voor de invulling van de sociale basis Oude IJsselstreek. Op basis van die uitgangspunten en bouwstenen willen we de sociale basis versterken voor de komende jaren vanaf 1 januari 2021. Uiteraard in nauwe aansluiting op de andere ontwikkelingen in het sociaal domein.

2. Opdracht: wat willen we realiseren?

Waar het in de kern om gaat is: een **sterke sociale basis** die **aansluit bij de behoefte van inwoners en buurten/kernen**. Een sociale basis die een **geheel vormt** en die inwoners biedt wat nodig is om **zelfredzaam** te zijn, **mee te kunnen doen**. We willen een sociale basis die, als meer hulp nodig is, een **goede aansluiting** heeft op de meer gespecialiseerde zorg. Verder gaat het ook om **voorkomen** dat problemen onnodig groot worden en dat lichte hulp en steun in **de eigen omgeving** aanwezig is. En het gaat om het realiseren van een **verschuiving** van gebruik van **specialistische ondersteuning** (waarvoor een verwijzing/indicatie nodig is) naar gebruik van het

aanbod in de sociale basis. Dit moet ook (verder) zichtbaar worden in **een verschuiving van de maatschappelijke kosten.**

Waar staan we nu?

We beginnen niet op nul. De afgelopen jaren is er op veel verschillende manieren aandacht besteed aan de sociale basis. We zijn daarbij gestart met alle professionele partners die hulp bieden op het gebied van zorg en welzijn. Met deze partners zijn individueel gesprekken gevoerd, hebben in kleine groepen besprekingen plaatsgevonden en zijn er conferenties georganiseerd. Bijvoorbeeld onlangs op 10 dec 2019 de Normferentie waar we met ca. 80 professionals in gesprek zijn geweest over het sociaal domein en het thema normaliseren. De eerste stappen in de nieuwe richting zijn gezet. Deze gesprekken en bijeenkomsten met deze professionele zorg -en welzijnspartners hebben ertoe geleid dat er meer samenwerking en partnerschap is en er een start is gemaakt met denken in maatschappelijke effecten. Er is een mindset om te bouwen en te werken aan de toekomst. De professionals zijn betrokken en er is energie om aan de slag te gaan. Daarbij is nadrukkelijk door de professionals de wens uitgesproken dat de gemeente hierin de regie neemt.

Versterking sociale basis: verbeterpunten en nieuwe ontwikkelingen

In de hierboven genoemde gesprekken en bijeenkomsten zijn gezamenlijk (door de zorg en welzijnspartners en gemeente) concrete punten benoemd waarvoor verbetering wenselijk is. Alom is de behoefte de sociale basis te verstevigen en aan te laten sluiten op de andere ontwikkelingen in het sociaal domein. Bijvoorbeeld de integrale en brede toegang, de andere werkwijze rondom de jeugdzorg, de lokale teams met Buurtzorg Jong, het lokaal vormgeven van de participatiewet, het nieuwe beleid schuldhulpverlening en de nieuwe wet Inburgering.

Versterking sociale basis vanuit onze visie en 10 ankerpunten

Ook in dit proces werken we vanuit de vastgestelde visie op het sociaal domein: normaliseren, voorkomen, samenwerken/innoveren. We willen bereiken dat alle partijen (denk aan zorg –en welzijnsprofessionals, toegangsmedewerkers, vrijwilligers en gemeente) samen van daaruit handelen. Deze roep komt ook vanuit het veld zelf. Dit betekent dat de visie (het ‘waarom’ en ‘wat’ we in het sociaal domein willen realiseren) goed en breed gedeeld, doorleeft en eigen gemaakt moet worden. Hiervoor zijn onder andere de eerder genoemde conferenties gehouden waar we ook in 2020 weer een vervolg aan willen geven.

Vanuit onze visie en op basis van wat uit het veld naar voren is gekomen kiezen we een 10-tal richtinggevend ankerpunten waar wij in de versterking van de sociale basis (stap voor stap) mee aan de slag gaan. We onderscheiden ankerpunten waar het gaat om:

- aanbod en dienstverlening
  1. een logische, laagdrempelige ingang die dichtbij is/in de buurt
  2. voldoende en passend algemeen en collectief aanbod
  3. een digitale (en papieren) sociale kaart
- samenwerking en wijknetwerken
  4. professionals die herkenbaar en vindbaar zijn in de buurt
  5. integrale samenwerking als meerdere partners tegelijk bij inwoners betrokken zijn
  6. meer preventie en vroegsignalering
- contracten, verantwoording en monitoring
  7. een (beperkt aantal) strategisch partner(s) voor de uitvoering van de sociale basis
  8. meerjarige afspraken op basis van een heldere en gedeelde uitgangspunten
  9. een andere wijze van sturing, verantwoording en monitoring, passend bij de bedoeling
  10. denken en werken vanuit de maatschappelijke opgaven

Toelichting ankerpunten:

Aanbod en dienstverlening, we gaan naar:

1. Een logische, laagdrempelige 'ingang' die dichtbij is/in de buurt

Inwoners moeten nu vaak hun vraag (of dat nou om welzijn of zorg gaat) op meerdere plaatsen stellen en worden van plek naar plek doorverwezen. Het onduidelijk bij welke organisatie zij waarvoor terecht kunnen. Men weet de weg naar de juiste hulp lastig te vinden. Daarbij maken inwoners geen onderscheid in 'zorg of welzijnsvragen', zij hebben een vraag en willen deze kunnen stellen op een herkenbare plek dichtbij waar mensen van nature al komen. Wij willen dat inwoners op een voor hen logische en herkenbare plek hun vraag kunnen stellen. En we willen dat inwoners niet meer naar een ander loket worden doorgestuurd.

2. Voldoende en passend algemeen en collectief aanbod

Algemeen aanbod zijn vormen van hulp die vrij toegankelijk is, zonder dat een indicatie nodig is. Dat kan zowel individueel als groepsgericht aanbod zijn. Collectief aanbod is groepsgericht aanbod, bijvoorbeeld een scholing of training over omgaan met geld of lotgenotencontact.

Ons doel is, waar dat kan, meer algemene en collectieve voorzieningen in de sociale basis te ontwikkelen en daarmee het verminderen van inzet van geïndiceerde hulp.

Op dit moment voldoet dat nog niet overal aan de vraag. Voor sommige hulpvragen is nu geen aanbod beschikbaar waardoor soms wordt doorverwezen naar zwaardere (geïndiceerde) hulp. Er wordt bijvoorbeeld aanbod voor specifieke doelgroepen gemist zoals dagbesteding voor ouderen met een Turkse of Marokkaanse achtergrond die de Nederlandse taal niet/onvoldoende beheersen. Ook is er behoefte aan ontmoetingsplekken voor jongeren met specifieke problematiek zoals autisme en/of ADHD/ADD. Het gemeentelijk speerpunt is het ontwikkelen van meer algemene voorzieningen, en met de inclusieve samenleving als vertrekpunt, bevorderen dat er geen belemmeringen meer zijn. De sociale basis heeft hier een belangrijke rol.

3. Een digitale (en papieren) sociale kaart

Op dit moment is het aanbod is niet goed vindbaar. Er zijn veel voorzieningen en activiteiten, maar lang niet iedereen (inwoner of professional) weet wat er allemaal is en hoe er gebruik van te maken. Er bestaat een sociale kaart (gemeentelijke website), maar deze is nog niet volledig en nog niet makkelijk te gebruiken. We willen toe naar een complete en overzichtelijke sociale kaart die zowel inwoners als organisaties helpt om in al het beschikbare aanbod de weg te vinden. Dat betekent ook een vraaggerichte sociale kaart (niet de organisatie of het aanbod staat centraal, maar op basis van de vraag van de inwoner vindt hij/zij het aanbod). In de sociale kaart willen we een tool waarmee inwoners op basis van hun vraag in een aantal stappen geleid worden naar passend aanbod, met een optie voor persoonlijk contact als hen dit met deze tool toch zelf niet lukt. Op deze wijze wordt de digitale sociale kaart een digitale ingang voor vragen van inwoners (uiteraard naast de fysieke en telefonische ingangen).

Samenwerking en wijknetwerken, we gaan naar:

4. Professionals die herkenbaar en vindbaar zijn in de buurt

Het is belangrijk dat dat sociale professionals herkenbaar en vindbaar zijn voor inwoners. Dat betekent dat zij aanwezig zijn in buurten en kernen, in de haarvaten van de samenleving werkzaam zijn en daardoor aansluiten bij de vraag en behoeftes van onze inwoners. Bijvoorbeeld ook door ondersteuning te bieden bij inwonerinitiatieven en door inwoners te stimuleren zelf initiatieven te nemen.

5. Integrale samenwerking

Er is behoefte om de onderlinge samenwerking te verbeteren. Zowel de samenwerking met partners in de sociale basis zelf (horizontaal), maar ook met bijvoorbeeld Buurtzorg Jong (verticaal), die de

toegang is tot de zwaardere en meer specialistische jeugdzorg (waarvoor een indicatie nodig is). We willen hiervoor een impuls geven aan het gebiedsgericht werken in wijknetwerken waarbij gezamenlijk wordt gewerkt aan de maatschappelijke opgaves van een gebied. Hierbij is een belangrijke regio-rol voor onze gebiedsmakelaars is weggelegd. Dergelijke wijknetwerken zijn er (nog) niet overal.

6. Meer preventie en vroegsignalering

Vroegsignalering kan beter; er "twee stappen eerder bij zijn". Professionals constateren dat problemen nu nog vaak pas laat in beeld komen en daardoor erger zijn geworden waardoor zwaardere hulp nodig is. Er is behoefte om meer in te zetten op preventie. Onderzocht moet worden hoe dat het beste zou kunnen waarbij ook gekeken moet worden wie welke rol daarin heeft. Verder is er behoefte aan zogenaamd waakvlamcontact in de vorm van lichte langdurige begeleiding door bijvoorbeeld vrijwilligers na beëindiging van zwaardere (geïndiceerde) zorg. Om zo terugval te voorkomen.

Contract, verantwoording en monitoring, we gaan naar:

7. Een (beperkt aantal) strategische partner(s) voor de sociale basis

We willen als gemeente afspraken met minder organisaties en kiezen, ook voor de sociale basis, voor één (of meerdere) strategische partner(s). Dat kan ook een samenwerkingsverband zijn. Op dit moment zijn er op het gebied van zorg en welzijn verschillende organisaties waar de gemeente nu jaarlijks afspraken mee maakt. Elke organisatie heeft zijn eigen aanbod waar soms ook overlap in zit. We willen naar minder organisaties, meer samenhang en minder versnippering.

8. Meerjarige afspraken op basis van heldere en gedeelde uitgangspunten

Wij willen met de strategische partner(s) die wij kiezen, in de lijn van onze visie, meerjarige afspraken aangaan op basis van een helder doel en met duidelijke afspraken, met daarbij een weloverwogen keuze voor inkoop of subsidie, en aansluitend bij de afspraken(subsidie) cyclus die we hanteren bij Buurtzorg Jong. Op dit moment maken we als gemeente met (de meer professionele) partijen in de sociale basis veelal afspraken op basis van een jaarcontract. Voor organisaties geeft dit geen zekerheid waardoor zij niet durven/kunnen investeren in onze gemeente. Ook is op dit moment voor de partners onvoldoende duidelijk wat de gemeente wil, doel en opdracht zijn niet helder.

9. Een andere wijze van sturing, verantwoording en monitoring, passend bij de bedoeling

De veranderingen in het sociaal domein vragen ook om een vernieuwing van sturing en verantwoording en nieuwe vormen van monitoring. Data is een belangrijk onderdeel, maar we willen veel meer toe naar gezamenlijk duiding van deze data en het voeren van de dialoog hierover met partners en inwoners. Draagt wat partners doen in onze buurten en kernen bij aan het maatschappelijk effect dat we willen en hoe ervaren inwoners dat? Dat betekent een andere vorm van verantwoording en monitoring die we samen met de strategische partner(s) vorm willen geven.

10. Denken en werken vanuit de maatschappelijke opgaven

Tot slot, willen we het denken en doen vanuit het maatschappelijk effect meer vormgeven. De maatschappelijke opgave en het maatschappelijk effect staat al steeds meer centraal in het denken van zowel partners als gemeente. De uitdaging is dit om te zetten in ons doen en ons werken. In co-creatie met de partners in de sociale basis gaan kijken we naar welke maatschappelijke opgaven er zijn om vervolgens daar de opdrachten en uitvoeringsafspraken op te baseren.

3. Wat pakken we op in 2020, en wat is het resultaat?

Omdat de verandering van basisvoorzieningen naar de sociale basis een groot en omvattend proces is, kiezen we ervoor het project in fases op te knippen. Niet alles kan noch hoeft in één keer. En wetende dat stappen tegelijkertijd dynamisch door elkaar gaan lopen.

Afbakening 1e tranche in 2020

We beperken ons in de 1e tranche tot herijking van de uitvoering van de lichte professionele ondersteuning zonder indicatie, omdat voor deze werkzaamheden (grotendeels) de (tijdelijke) verlengingen per 1 januari 2021 aflopen. Daar ligt dus een noodzaak. Het gaat concreet om het algemeen maatschappelijk werk, sociaal raadsliedenwerk, sociaal werk, buurtsportcoaches, coördinatie mantelzorgondersteuning en vrijwilligersondersteuning. Het school maatschappelijk werk is vorig jaar reeds belegd bij Buurtzorg jong en we zijn voornemens ook het jongerenwerk hier al in 2020 te beleggen. Dit past bij de visie om het preventieve jongerenwerk bij de toegang tot jeugd te positioneren.

➤ Eerste helft 2020

• **Notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis 2021 en verder**

We beginnen met het opstellen een notitie sociale basis met daarin de uitgangspunten en bouwstenen op basis waarvan we de sociale basis vanaf 1 januari 2021 vormgeven en inrichten, met andere woorden een verdere vertaling van de reeds vastgestelde visies en kaders sociaal domein naar het “hoe en het wat” voor de sociale basis. Een nadere concretisering van de bovengenoemde 10 ankerpunten. Deze notitie wordt voor de zomer ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en geeft de richting én keuzes van het college voor hoe we de sociale basis vanaf 1 januari 2021 vormgeven en inrichten.

In de lijn van de bestuursopdracht Jeugd is het uitgangspunt van het college om ook voor de lichte ondersteuning sociale basis met één of meerdere strategische partner(s) (of een samenwerkingsverband) meerjarige afspraken maken op basis van een heldere en gedeelde visie, zodat een aanbieder ook zekerheid krijgt en wil investeren in onze gemeente en zijn positionering in de sociale basis kan verstevigen. Hierbij zijn niet de huidige wijze van organiseren of bestaande uitvoeringsorganisaties leidend maar volgt dat uit de inhoudelijke keuzes die in de notitie gemaakt gaan worden. In de notitie geven we tevens antwoord op vragen als:

- of we dit via inkoop of subsidieafspraken doen;
- of dit wordt verbonden aan of onder de vlag van de lokale teams wordt gepositioneerd (dus; leggen we het brede sociaal werk en de integrale toegang in één hand of separaat);
- hoe we zorgen dat het basisaanbod, met daarin ook lichte professionele ondersteuning (zonder indicatie) een dekkend en samenhangend geheel vormt;
- hoe we van geïndiceerde zorg naar preventie lichtere zorg zonder indicatie (inclusief de bijbehorende financiële middelen) komen.

Tot slot geven we in de notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis 2021 en verder een doorkijk op de implementatie naar 1 januari 2021 en de daarna volgende stappen in het verstevigen van de sociale basis.

➤ Tweede helft 2020

• **Maken uitvoeringsafspraken en invoering (implementatie)**

Op basis van de vastgestelde notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis 2021 en verder worden in de tweede helft van 2020 nieuwe uitvoeringsafspraken gemaakt voor bovengenoemde werkzaamheden en vindt de implementatie naar 1 januari 2021 plaats. Resultaat is dat op 1 januari

2021 er nieuwe, meerjarige afspraken voor de uitvoering de 1^e tranche operationeel zijn in aansluiting op en passend in de visie en sociale infrastructuur van de gemeente Oude IJsselstreek.

- **Sociale kaart**

Als het gaat om informatievoorziening bestaat, zoals eerder gezegd, al een digitale sociale kaart die nu beschikbaar is voor inwoners en partners via de gemeentelijke website. Daar is een overzicht opgenomen van voorzieningen en organisaties die werkzaam zijn in het onze gemeente. Ook zijn er separaat op onderdelen papieren sociale kaarten, bijv. Sjors Sportief. We gaan de mogelijkheden onderzoeken om de digitale sociale kaart uit te breiden en vraaggerichter te maken. Niet de organisatie en het aanbod staat centraal maar de vraag van de inwoner of professional. Daar waar het lokaal team de fysieke ingang is voor vragen over zorg en welzijn is de digitale sociale kaart de digitale ingang: daarom pakken we dit op in samenhang met ontwikkelingen naar de integrale toegang en het lokale team.

➤ Vanaf 1 januari 2021

- **Vervolgstappen verstevigen sociale basis**

Vanaf 1 januari 2021 gaan we verder met de uitvoering van de notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis. Dit vloeit dus voort uit wat we in de notitie bouwstenen en uitgangspunten sociale basis opnemen en door de raad wordt vastgesteld.

4. Acties en tijdpad

Het stappenplan en tijdpad voor 2020 zien er als volgt uit:

Toelichting op tijdspad

Fase 1: Verkennen en inventarisatie (jan/feb)

In deze fase brengen we in beeld welke werkzaamheden en contracten/overeenkomsten onder de sociale basis vallen. Inclusief de financiële omvang die erin omgaat.

Fase 2: Samen ontdekken: gesprek met buiten (feb/maart)

We kijken naar buiten en halen goede voorbeelden van gemeenten elders op. En we gaan in gesprek met onze partners en inwoners. Omdat er al veel gesproken met partners doen we dit via een kort en krachtige aanpak met:

- een digitale uitvraag aan ons partnerbestand sociaal domein (ca 30- 40 partijen) op de 10 ankerpunten voor de het verstevigen van de sociale basis en een toets op de contouren van de notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis 2021 en verder;
- een dialooggesprek met onze huidige partners (1e tranche) die lichte professionele ondersteuning zonder indicatie bieden over hoe zij de toekomst voor de sociale basis in Oude IJsselstreek zien, vanuit de vastgestelde visies en kaders.

De ervaring leert dat niet alle inwoners te vinden zijn voor een gesprek over een notitie uitgangspunten, maar wel in gesprek willen over daar waar het hen persoonlijk raakt. We verwachten dat dit meer aan de orde zal in de tweede helft 2020 en daarna, maar we gaan op zoek naar inwoners die ook in de voorfase al mee willen praten, we gaan hen zoeken via onze maatschappelijke partners en gebiedsmakelaars.

Fase 3: Uitwerken in nota en informeren/toetsen betrokken (april)

Vervolgens gaan we alles wat (elders en binnen Oude IJsselstreek) is opgehaald uitwerken in een conceptnota die we ter toets voorleggen aan de betrokken partners en inwoners. Het gaat daarbij vooral om de vragen of men wat mist, toevoegingen heeft ofwel andere opmerkingen wil meegeven.

Fase 4: Besluitvorming (mei/juni)

De notitie uitgangspunten en bouwstenen sociale basis wordt definitief gemaakt en wordt in mei/juni ter besluitvorming voorgelegd aan college en raad.

Fase 5: Uitvoering en implementatie (juli-dec)

In de periode juli tot en met december wordt de uitvraag voor de 1e tranche (maatschappelijk werk, sociaal raadsliedenwerk, sociaal werk, buurtsportcoaches, coördinatie mantelzorgondersteuning en vrijwilligersondersteuning) gemaakt, worden uitvoeringsafspraken gemaakt en worden deze geïmplementeerd zodat de uitvoering sociale basis op 1 januari 2021 startklaar staat.

5. Binnen welke kaders werken we?

Wettelijk kader: De Wet Maatschappelijke Ondersteuning is (deels) het wettelijk kader, voor o.a. het welzijnswerk en vrijwilligers/mantelzorgondersteuning.

Beleidsmatig kader

Het vastgestelde beleidsplan sociaal domein 'Samen, met en voor elkaar (11 mei 2017) is opgebouwd uit acht leidende principes en de Kwaliteitsslag sociaal domein met de thema's normaliseren, voorkomen en samenwerken/innoveren vormen het beleidsmatig kader. Daarbij gelden de uitgangspunten op het gebied van inclusie als kader.

Financieel kader

We verwachten ca. €50.000 nodig te hebben voor het uitvoeren van het proces in 2020, die we dekken uit bestaande budgetten. Er worden kosten gemaakt voor externe expertise om het proces

van-buiten-naar-binnen vorm te geven (participatieaanpak), voor de digitale uitvraag, de dialoogsessie en voor de communicatie gedurende 2020. Overige kosten betreffen de uitvoerings- en implementatiekosten en kosten die worden gemaakt ter verbetering van de sociale kaart.

De notitie 'uitgangspunten en bouwstenen sociale basis' is erop gericht dat de verbeteringen van de sociale basis leiden tot lagere maatschappelijke kosten. De financiële effecten zullen niet direct zichtbaar zijn. Ook kan het zijn dat er in aanvang meer kosten zijn, omdat investeringen gedaan moeten worden. Dit is op voorhand niet zichtbaar.

Ook zal er beëindiging en verschuiving van subsidiestromen plaatsvinden. De sociale basis wordt gevormd door veel verschillende partijen en aanbod van zowel professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, clubs, stichtingen, particuliere organisatiescholen, bibliotheek en kerkelijke organisatie met allemaal verschillende financiële stromen. De invloed op deze financiële stromen is op voorhand niet duidelijk. De financiële effecten worden bij vaststelling van de notitie 'uitgangspunten en bouwstenen sociale basis' aan de gemeenteraad voorgelegd en waar nodig meegenomen in de begroting 2021-2024.

6. Belanghebbenden: wie hebben we nodig?

Opdrachtgever / opdrachtnemer:

Bestuurlijk opdrachtgever: Bert Kuster (Wethouder)
Ambtelijk opdrachtgever: Yvon Noordman (Programmamanager Sociaal Domein)
Ambtelijk opdrachtnemer: Anke Overeem (Adviseur Sociaal Domein)

Interne kerngroep:

Er is een interne werkgroep geformeerd met adviseurs sociaal domein, de gebiedsmakelaars, consultants, juridische zaken, communicatie en financiën. Deze groep heeft de regie op het proces en het opleveren van het resultaat.

Afstemming overige ontwikkelingen sociaal domein

Via een gemeentelijke stuurgroep/strategisch overleg met de programmamanagers sociaal domein en de trekkers van de grote transformatieopgave (participatie lokaal, nieuwe beleid schuldhulpverlening, veranderopgave nieuwe wet inburgering, transformatie sociale basis, kwaliteitsslag etc.) stemmen we qua proces, inhoud, integraliteit en voortgang met elkaar af.

Partners en betrokkenen extern:

Verder zijn er externe (professionele) partners waar de gemeente mee samenwerkt op het gebied van de sociale basis (denk aan Sociaal Werk OIJ, Sensire, BZ Jong, Coördinator mantelzorgondersteuning, Help Gewoon buurtsportcoaches). Deze partners worden betrokken en tijdig geïnformeerd over besluiten die effect hebben voor hen.

Mate van participatie:

Om voldoende maatschappelijk draagvlak te creëren en te behouden, kiezen we voor een 'van buiten naar binnen' aanpak. Wij zullen inwoners en maatschappelijke partners vragen om met ons mee te denken, waaronder:

- Professionele partners in de sociale basis waarmee de gemeente op dit moment een samenwerkingsrelatie heeft (ca. 30-40 partijen)
- Bovengenoemde huidige professionele partners die lichte ondersteuning zonder indicatie bieden (1^e tranche)
- Inwoners

Het is belangrijk om vooraf helder te zijn in de mate van participatie. We zien als rol voor de inwoners en partners meedenken, meepraten en mee adviseren, binnen de reeds vastgestelde visies en kaders. College en Raad zijn uiteindelijk aan zet te besluiten over de nota en vervoluitvoering. De partners en inwoners worden in de eerste helft 2020 voornamelijk betrokken in de fases van het opstellen van de notitie. Daarnaast zullen we hen op de hoogte houden van de uitkomst van de stappen en keuzes die gemaakt worden tijdens het proces. We gaan hiervoor onder andere de digitale nieuwsbrief sociaal domein nieuw leven inblazen. De adviesraad sociaal domein wordt ook betrokken bij het traject. We gaan met hen informeren over de aanpak en het proces alsook over hun wensen om betrokken te worden en advies te geven.

In de uitwerking na juli dit jaar kijken we hoe we ook inwoners en buurten/kernen plek kunnen geven in de uitvoering naar 1 januari 2021, bijvoorbeeld door gebruik van de 'proatbus'.

College B&W, commissie MO en gemeenteraad:

De commissie MO en de gemeenteraad worden betrokken voor input van het beleidsplan. Op 18 maart (commissie MO) en 26 maart 2020 (raad) kunnen zij input meegeven aan de startnotitie.

7. Communicatie

Tijdige en zorgvuldige communicatie

Om het benodigde draagvlak binnen en buiten de gemeentelijke organisatie te borgen is communicatie een cruciale factor. Dit geldt eveneens voor besluiten die effect hebben op huidige partners. Er zal daarom een communicatieplan worden gemaakt. Enerzijds gericht op de eerste helft 2020 en anderzijds op de fase juli t/m december met een doorkijk vanaf 2021.

8. Wanneer worden er besluiten genomen?

4 februari 2020:	Startnotitie versterken sociale basis in college B&W
12 maart 2020:	Startnotitie versterken sociale basis in Commissie MO
26 maart 2020:	Startnotitie versterken sociale basis in gemeenteraad
Voor 1 mei 2020:	Schriftelijk informeren huidige partners sociale basis 1 ^e tranche, procesaanpak én voornemen niet verlengen dan wel beëindigen huidige afspraken per 1 januari 2021.
19/26 mei 2020:	Notitie sociale basis in college B&W
18 juni 2020:	Notitie sociale basis in commissie MO
25 juni 2020:	Notitie sociale basis in gemeenteraad
Voor 1 juli 2020:	Formeel informeren huidige partners sociale basis 1 ^e tranche, besluit raad.
Na de zomer 2020:	Maken uitvoeringsafspraken, implementatie en sociale kaart.

Bijlage: Samenhang andere beleidsontwikkelingen

Kwaliteitsslag – Bestuursopdracht: verdere transformatie van het sociaal domein

In het Coalitieprogramma 2018 – 2022 'Met lef samen bouwen aan onze toekomst' en in de Voorjaarsnota 2020 'Op zoek naar balans, programma 2: Een leefbare gemeente' is helder verwoord hoe de gemeente die leefbare gemeente wil zijn. Er is een verdere transformatie nodig. Aansluiten bij de samenleving die steeds in verandering is en gericht zijn op het bereiken van maatschappelijke effecten. Inzetten op een andere manier van denken en handelen van alle betrokken partijen. Dichter bij de inwoner.

Met de kwaliteitsslag en de bestuursopdracht 'Transformatie in de kijk op zorg en hulp voor jeugd en gezin, 2 april 2019' is door de gemeenteraad en het college de verdere transformatie in gang gezet. Heel concreet gaat het bij deze verdere transformatie over het realiseren van de volgende doelen:

1. Het verbeteren van de gezondheid/kwaliteit van leven van de jeugd binnen de gemeente;
2. Het verbeteren van de door de inwoner ervaren kwaliteit van de hulp en ondersteuning;
3. Het beheersen en verlagen van de kosten voor de gemeente.

Voor de transformatie zijn een 3-tal uitgangspunten geformuleerd

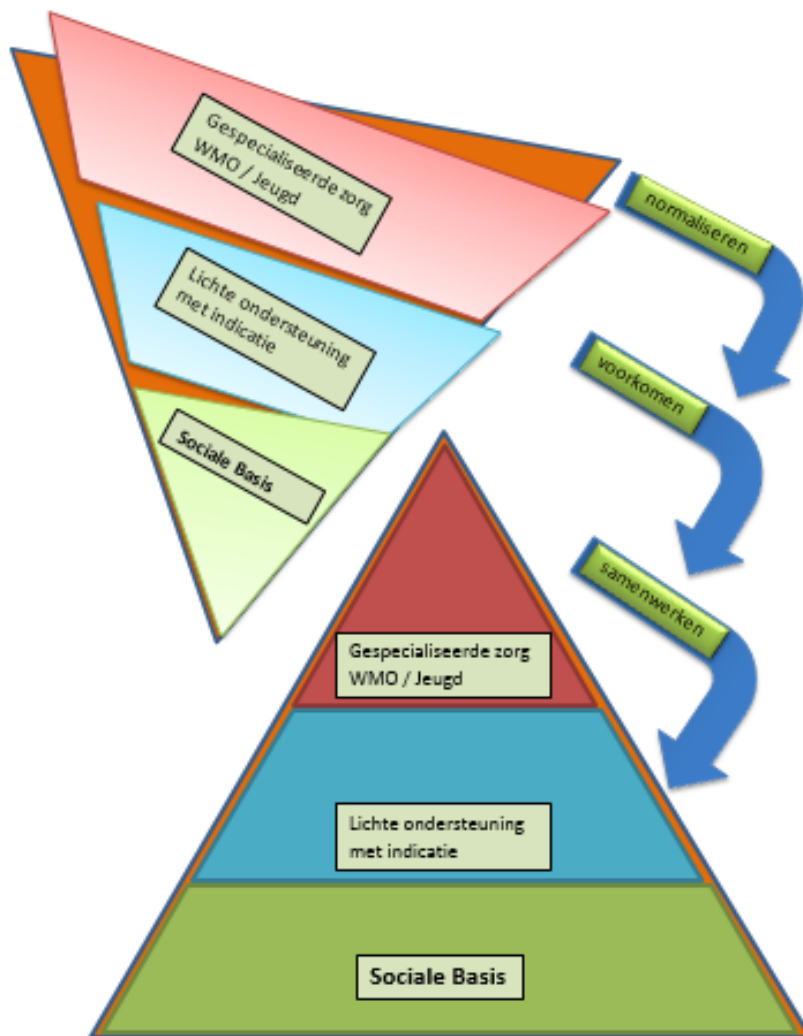
De uitgangspunten die richting geven aan de veranderingen die worden ingezet zijn:

1. **Normaliseren;** Normaliseren (weer normaal maken) betekent voorkomen dat
  - lichte hulpvragen een te zwaar hulpaanbod ontvangen
  - zwaardere of ingewikkelde hulpvragen niet de juiste hulp, te laat hulp of geen hulp ontvangen.
2. **Voorkomen;** Het gaat hierbij om het voorkomen dat zwaardere hulp moet worden ingezet. Dat kan op twee manieren:
  - door een goed en dekkend aanbod in de Sociale Basis;
  - door zo vroeg mogelijk problemen te herkennen.
3. **Innoveren/samenwerken;** Het gaat hierbij om samen met relevante partners
  - te vernieuwen, met aandacht voor het bereiken van maatschappelijke effecten;
  - de slagkracht te vergroten, dat wil zeggen meer bereiken met dezelfde middelen;
  - en versnippering en te grote administratieve lasten tegen te gaan.

De verdere transformatie wordt al uitgevoerd op verschillende onderwerpen

1. Transformatie in onze kijk op zorg

Per 1 januari 2020 is de toegang tot de jeugdhulp anders georganiseerd en buiten de eigen organisatie belegd. Daarvoor is per 1 januari 2020 een meerjarige samenwerking met BuurtzorgJong gestart.

2. Transformatie in onze kijk op werk en participatie

De gemeenteraad en het college hebben een belangrijke en ingrijpende keuze gemaakt met betrekking tot de samenwerking met Laborijn. Aan de lokale opbouw van de uitvoering van de Participatiewet passend bij de visie van de gemeente wordt dit jaar invulling gegeven (opbouw uitvoering Participatiewet Oude IJsselstreek).

3. Transformatie in de kijk op schulden en schuldhulpverlening

Dit jaar zal een beleidsplan schuldhulpverlening worden opgesteld met onder meer aandacht voor een integrale aanpak, vroegsignalering en voorkomen van schulden (Startnotitie schuldhulpverlening 2020).

Een volgende belangrijke transformatie is de versterking van de sociale basis

Zoals in de startnotitie is beschreven is er behoefte aan verbetering en versterking van de sociale basis. Het college wil ook de sociale basis in lijn brengen met de algehele transformatie in het sociaal domein.